

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa G.C.
przeciwko Szkole im. [...] w W.
o ustalenie stosunku pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 listopada 2017 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 2 sierpnia 2016 r., sygn. akt XXI Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2016 r., Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację powódki G.C. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 listopada 2015 r., w sprawie przeciwko Szkole [...] im. [...] w W. o ustalenie istnienia stosunku pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd Rejonowy odpowiadało wymogom określonym w art. 233 § 1 k.p.c. i z tego powodu przedmiotowe ustalenia Sąd odwoławczy przyjął za własne. Podzielił także sposób wykładni prawa materialnego, zwłaszcza w kontekście brzmienia art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1189, dalej powoływana jako Karta Nauczyciela), co oznaczało zaaprobowanie terminowego zatrudnienia powódki w charakterze

nauczyciela z uwagi na potrzebę organizacji nauczania.

Od wyroku Sądu Okręgowego powódka wniosła skargę kasacyjną, w której wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniła istniejącym istotnym zagadnieniem prawnym na tle art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela, to jest czy organizacji szkoły może być oceniana tylko w ramach tej części placówki, w której pracuje nauczyciel, czy też przy ocenie całości działalności szkoły.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżąca uważa, że w sprawie zachodzi istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a zatem wokół tej podstawy koncentrują się dalsze uwagi.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów

konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżąca nie wykazała występowania tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż - wbrew jej twierdzeniu - sformułowana wątpliwość znalazła już rozstrzygnięcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Wstępnie skarga pomija okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy, związane z okolicznościami i przyczyną zawarcia umowy o pracę na czas określony (rozwiązanie uprzedniego stosunku pracy na wniosek pracownika w związku z uzyskaniem i realizacją prawa do emerytury). Terminowy charakter jej zatrudnienia był konsekwencją tego, że pracodawca nie był pewien, jakie potrzeby w zakresie nauczania wystąpią w kolejnych latach szkolnych, zwłaszcza co do dalszego prowadzenia oddziałów przedszkolnych. Uwypuklenie tego elementu nawiązuje do powierzonego stanowiska, jak też ujawnia wolę i zamiar takiego zatrudnienia po stronie powodowej.

Wstępnie godzi się nadmienić, że za nieskuteczne uważa się procesowe wysiłki wykazania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., polegające na zaniechaniu przez stronę postawienia (w ogóle) pytania, jak również na formułowaniu przez skarżącego pytań o charakterze otwartym (do uzupełnienia, dopełnienia) lub wręcz retorycznym. Postawione w uzasadnieniu wniosku pytanie (zagadnienie prawne), aby uzasadniało przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, musi mieć z natury rzeczy charakter „do rozstrzygnięcia” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CZP 2/00, OSNC 2000 nr 11, poz. 200; z dnia 22 września 2004 r., III CZP 25/04, OSNC 2005 nr 7-8, poz. 146; z dnia 25 października 2006 r., III CZP 73/06, Glosa 2007 nr 4, s. 28, z glosą T. Widły oraz z dnia 19 stycznia 2007 r., III CZP 135/06, LEX nr 272469).

Po wtóre, postulat wykładni wskazanego przepisu Karty Nauczyciela i tak nie może przesądzać o potrzebie rozpoznania skargi, bowiem powódka domaga się przeprowadzenia w postępowaniu kasacyjnym wykładni przepisu, który zawiera klauzule generalne (zwroty niedookreślone). Takim ogólnym, niedookreślonym

zwrotem jest wyrażenie „potrzeba wynikająca z organizacji nauczania”. Wymieniony przepis prawa materialnego z natury ma charakter ogólny, a jego zastosowanie jest ściśle uzależnione od konkretnych okoliczności faktycznych. Dostrzega to sama skarżąca, odwołując się do licznie przytoczonych w uzasadnieniu wniosku judykatów. Rzecz w tym, że zapadły one w konkretnych okolicznościach faktycznych, które zostały zindywidualizowane w każdej sprawie i podlegały tym samym swobodnej ocenie orzekających w sprawie sądów. Ingerencja w dane „imperium” nie jest możliwa, bowiem sformułowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, problemy zmierzają w istocie do podważenia suwerennej i niepoddającej się kontroli kasacyjnej sędziowskiej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2010 r., II PK 248/09, LEX nr 1663571). Już z tej przyczyny kwestia jego prawidłowej interpretacji nie może być uznana za argument wskazujący na potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisu prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 283 oraz z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 252/08, LEX nr 736733). Innymi słowy, nie jest możliwa taka wykładnia tego przepisu, która zawierałaby swoiste „wytyczne” w jakich (kazuistycznych) przypadkach zachodzą (lub nie zachodzą) potrzeby wynikające z organizacji nauczania w szkole. Jest tak tym bardziej, że w dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy wielokrotnie i szczegółowo wypowiadał się na temat sposobu, w jaki należy interpretować pojęcie „organizacji nauczania” użyte w art. 10 Karty Nauczyciela (por. w tym zakresie wyroki: z dnia 5 września 1997 r., I PKN 226/97, OSNAPiUS 1998 nr 11, poz. 328; z dnia 19 stycznia 1998 r., I PKN 487/97, OSNAPiUS 1999 nr 1, poz. 6; z dnia 9 grudnia 1998 r., I PKN 499/98, OSNAPiUS 2000 nr 3, poz. 105; z dnia 15 września 2006 r., I PK 62/06, Prawo Pracy 2007 nr 2, s. 31; z dnia 4 września 2007 r., I PK 104/07, LEX nr 375721 oraz z dnia 3 grudnia 2010 r., I PK 122/10, OSNP 2012 nr 3-4, poz. 40). Uzupełniając można co najwyżej wskazać, że art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela bynajmniej nie wymaga od pracodawcy, aby przy zawieraniu z nauczycielem terminowej umowy o pracę wyjaśniał pracownikowi, jakie konkretne przesłanki („potrzeby wynikające z organizacji nauczania”) zadecydowały o konieczności nawiązania z nauczycielem umownego stosunku pracy na czas

określony, zamiast na czas nieokreślony (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2014 r., I PK 237/13, LEX nr 1646071).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 98 § 1 k.p.c.

as